

Sinvasi Muhammad Efendi (2. Hälfte 17. Jhdh)Tarğama - i Tafsis - i tibyan

Beginn S. 1 b

الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجا...
 وبعد ضماير ارباب فضلا و خواطر اصحاب علما اولان
 اغراب مؤمنين و غلان مسلمينه غفي دكلر كه الفاظ
 بلاغت قرانك صلاحت فصاحت عنوانه تحصيل اطلاع
 ايتكم اول علم متنوعه و فنون متعدده نك تكميله موقوف
 در وليد < و > نهار تدريسره ملازمت ايتكم اقد
 مرتبه قرق سنه ده بضاعه ملكه حاصل اولورديو منقيه
 الاسارده مصره در بناء على ذلك بو مترجم فقير بر تقصير
 مولد و موقعه فطره بلاد اسلاميه دن سيواس شهرنده
 موجود علما زمره سنه خاكپاي و فضلا سلنك صحبت كداسي
 اوله رق قرق سنه آندردن تحصيل علوم قصد يله كوشش
 بسيار و سعي بيشمار چزدن غيري نيجه ديار و اصهارده مانند
 كبريت احمر اولان اوستاد لره خدمت ايدوي بعده قران
 عظيم الشانك تفسير و تاويله جد تام و سعي اتمام اولديغزدن
 عاقبت مقر سلطنلري اولان استانه دولتدن باضطه مياون
 اشبو شهر مينت لزومه قدوم ايدوي و انجامنده حضور
 شهر يارنده ايجابت تفسيره و صود ميسر اولدقده رهبري
 حضرة توفيق خداوند وهاب وهاب ايله خدمت خيرد عالرنده
 شرفياب انتساب در فضيلت مابلري اولد و غم مطلع كزين فضل
 و كمال و منبع جوبيازته و نوال اولان صدوح الشيم ولي النعم
 شيع الاسلام منقاري زاده يحيى افندي حضرتلري
 مقرب پادشاهي بولنمفله عقمزده كله طيبه لري بيدريغ
 و با خصوص شوكتلو صده مهابتلو پادشاهه ملا دغي طبع
 مياونلري تتبع كتب تقليه و عقليه به كمال اشتغال ... تواريخ
 و سير مؤلفات هزار بابنه و كمالان اصحابنه نگاه ايكن
 حسين ... د لنوازلق ايدوي اطرا و صلكتدن نيجه علمايه
 اسلامبوله دعوت بيوروي هر بيرنو جدلزدن زياده انعام و

اکرام اینکد عادت صغیسه لرندن اولغله زمان سلطنتلرنده
 احد تفسیر علما و فنون شنایه مالک فضلاداعیلری و فرت
 و کثرت اوزمه موجود بولنوب دفته ده ایکی کره حضور
 هایونلرنده بحث اولنوب حین استعاعلرنده تلذذ مط
 معنای قران و تنصیح و فحش و ای فرقان بیوردقلرندن
 ناشی مقارن ذات جمیده الصفاتلری اولان وزرا و علما و
 صحاب بنده کانی دخی الناس علی دین ملوککم مقتضاسنه
 هربری خیر خواه ایلمرایدیلم اولوغنده بو عابد داعیلرینه
 توجیه خطاب ایدوب بیوردیلرکه قواعد عربیه مطابوق
 بو قران قاطع البرهانی لسان عربیه دن زبان ترکیه ترجمه
 اولوق اوزره بر اثر در شعور ای الناس فکر تکله صغیه و
 حویقه جناندن غنجه جنان و بشر جمله نلکله مرادینی
 شکفته ایلسک رموزات معانی و بدیع ظاهر و استعارات و
 تشبیهات لطایف صبا نیسنه باهر اولوردیج بیوردقلرندن
 امتثالاً و امر المأمور مغدور دینلوب در عقب موجود
 خزینه اندرونندن دورن عدد تفاسیر و اون عدد لغت
 اخراج اولنوب بو مترجم فقیر احسان هایون اولدی
 اولاً تفسیر تبیانہ و تقاضی بیضا وید مطالعه مزک کثرتی
 اولغله انکد عربی تعبیرندن حاصل معنای بشریفی طابوقه
 النعد بالنعد ترکیه (s 2e) تبدیل و اندن زیاده مجموع احد
 تا ویلاتک بحثلری اقتضا ایدم آیته کمیپده اهتمام و لازم
 کلان مسائل فقه صغیه دخی مناسبته ذکر ایدوب کندی خطم
 ایله تحریر ایدم و ایکی سنه ده ایکی جلدنی یازوب برینی...
 سلطان محمد الغازی حضرتلرینه و برینی سائر خواص و
 عوامه و قواللاریکده ترجمه تبیان دیو تسمیه قلندی...

Schluos S. 407

اشبو ایکی سوره یی البته اوقررردی و اول وجهی اولان...

Der Autor dieses Koran-Kommentars, dessen Name im Vorwort nicht angegeben ist, sondern nur in der Überschrift zum Kalaphan vom Schreiber gegeben wird, erwähnt zuerst seinen Bildungs-

gang: er hat in Simäs viele Jahre
Koran exegese studiert, dann auch andere
Gelehrte in anderen Orten aufgesucht,
ist z. B. auch nach Kibrit Ahmas(?)
studieren gegangen und schließlich
nach Stambul gelangt, wo er seine
Studien fortsetzte, z. B. bei Yahya
Efendi Mingäriçade, gest. 1088/1647.
(vgl. über ihn M. Tähriz 2, 55), bekommt
dann das Diplom für Koran exegese.
Er kompiliert und übersetzt die vor-
liegenden Kommentare aus verschiede-
nen Werken, die er z. T. in der Ein-
leitung erwähnt, z. B. Baydanzî
und dem Tafsîr-i tibyanî (?). Er
benützt auch andere Kommentare und
Wörterbücher. - Abgesehen von Bemer-
kungen über Grammatik und Lesung
enthält die "taçğama" hauptsäch-
lich Wort- und Sachverklärungen,
z. B. lange Diskussionen über wichtige
Begriffe, auch die Realien werden
behandelt. Der Autor zitiert eine Menge
von Hadîten und Meinungen von
Gewahrsamännern aller Art, Juristen,
Theologen, Mystikern. Das Werk ist
Mehmed IV gewidmet. Die Zeit lässt
sich durch die Angabe von ^{Yahya} Efendi
Mingäriçade (gest. 1088/1647) und
den Nennung von Sultan Mehmed IV
(reg. 1648 - 1689) bestimmen.
Der Autor und das Werk sind bei
M. Tähriz und in den Handschriften-
katalogen nicht zu finden.

Handschrift datiert Ḍu' l - hiǧǧa
1229 / Nov.-Dez. 1814, geschrieben von
Ḥidiri b. Mūsā ' l - Ḥaddādī.

404 Bl. 43 Z. 29 $\frac{1}{2}$: 19, 23 : 12. lili-
nes, ziemlich deutliches 'türkisches'
Nasḥī. 51 Bescheidener Zierkopf, grün-
rot - blau - gold. Surenanfänge verziert
Karantext rot, Zitate etc. rot überstrichen.
Rot - goldene Rahmen. Folgeweises Kästli-
ges, aber nicht dickes gelbes Papier,
wasserflechtig. Dunkelrotes Lederband
mit Klappe.

S. Hs. Basel M IV 1